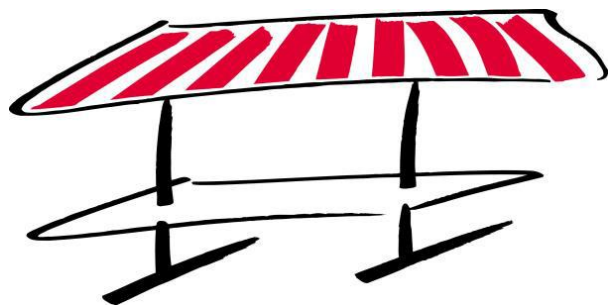

Duurzaamheidswinst door ketensamenwerking!

Circular Economy Lab: **Marktacceptatie**

*Hoe kunnen marktafspraken en normen
effectief bijdragen aan de transitie naar
een circulaire economie?*

Schakel je geluid uit

WiFi: UU-visitor

@usi_nl #cirecolab

Welkom en introductie

Jacqueline Cramer
Utrecht Sustainability Institute

Programma

- Ronde 1:
- Pitch: Normalisatie als stimulans voor innovatie
 - Paneldiscussie: Rol van normalisatie in de transitie naar een circulaire economie
- Ronde 2:
- Pitch: Van hoge ambitie naar realisatie: Betonakkoord
 - Paneldiscussie: Vernieuwing in de betonketen als voorbeeld

Gezamenlijk formuleren van vervolgacties

Pitch:

Normalisatie als stimulans voor innovatie

Ronald Boon
NEN

Normalisatie als stimulans voor innovatie

Bolivia

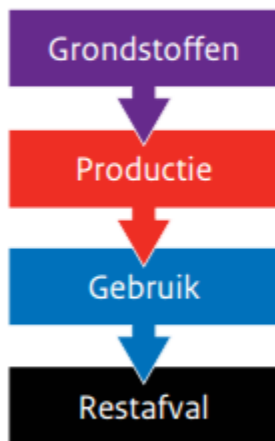

Nederland

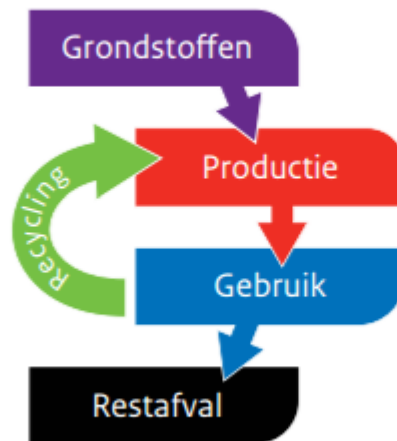
Nederland 100% Circulair in 2050

Lineaire economie

33.000 normen

Hergebruik economie

Circulaire economie

Hoeveel normen zijn er nodig voor circulaire economie?

5 prioritaire sectoren grondstoffenakkoord

- Bouw
- Biomassa en voedsel
- Consumptiegoederen/afval (inclusief zorg)
- Kunststoffen
- Maakindustrie

Bouw

Afspraken zijn nodig:

- om materialen hoogwaardig/gelijkwaardig te kunnen hergebruiken
- om aan te tonen dat materialen gelijkwaardig zijn
- voor marktacceptatie van innovatieve materialen

Biomassa en voedsel

Afspraken zijn nodig:

- om de kwaliteit en betrouwbaarheid aan te tonen voor hergebruik van grondstoffen.
- voor harmonisatie van regels, lagere drempels en minder regeldruk.
- zodat bedrijven innovatieve producten op de markt kunnen brengen.

Consumptiegoederen/afval

Afspraken zijn nodig:

- om materiaal hoogwaardig te recyclen
- om hoogwaardige materiaal te hergebruiken
- om aan te tonen dat materialen hoogwaardig zijn

Kunststoffen

Afspraken zijn nodig:

- Ontwikkelen van standaarden/specificaties voor gerecyclede plastics (recyclaat, blauwdruk is opgesteld)
- - Ontwikkelen van standaarden/specificaties voor biobased plastics (on-going)
- - Ontwikkelen van standaarden voor borgen van verwerkingsproces

Maakindustrie

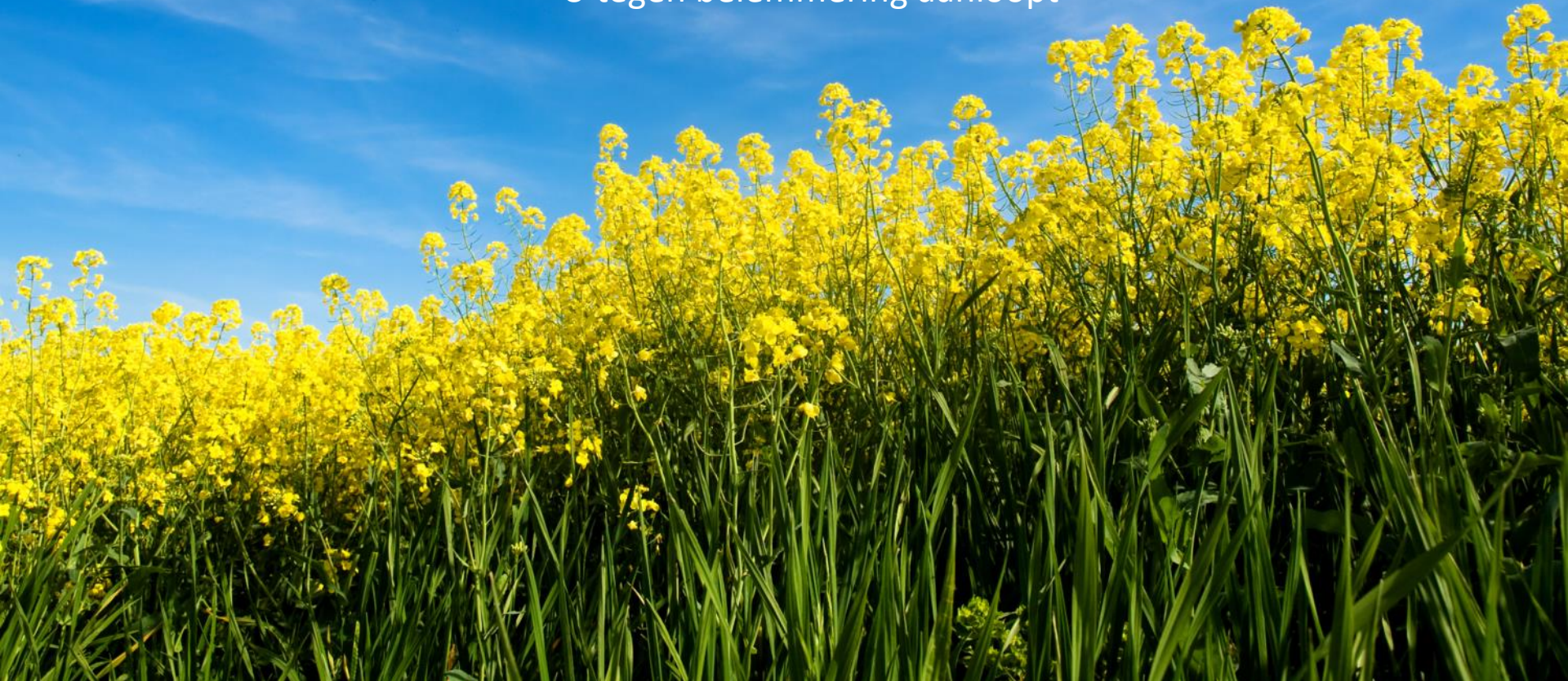
Afspraken zijn nodig:

- Om duidelijkheid te bieden over wát een circulair ontwerp is
- Over aanwezigheid van zeldzame grondstoffen
- Om de kwaliteit van refurbished en gerepareerde producten te borgen.

Stelt u zich eens voor dat...

U een innovatief product heeft ontwikkeld

U tegen belemmering aanloopt

Praktijkcase:

Helm snelle elektrische fietsen

- Speedpedelec is ontwikkeld.
- Deze moet met helm gebruikt worden.
- Op initiatief van de RAI-vereniging en NEN, start NEN met de ontwikkeling van een NTA voor helmen voor snelle elektrische fietsen
- De helm is nu certificeerbaar.

The background is a solid light blue color. It is populated with numerous translucent blue spheres of varying sizes. Some of these spheres are connected by thin, darker blue lines, creating a molecular or network-like structure. The most prominent structure is a central cluster of spheres connected by lines, resembling a small molecule or a node in a network. Other spheres are scattered throughout the frame, some appearing as simple dots and others as more complex parts of the network. The overall effect is a sense of dynamic movement and interconnectedness.

Nog 2 voorbeelden van normen
die de transitie naar circulaire
economie versnellen:

Biobased Normen en Certificatie

Bestaande Normen en Certificaten	Toekomstige eisen markt?
Duurzaamheid	Afbreekbaarheid?
% Biobased content	% Circulair?

NEN presentation and exhibition stand at World Biomass Markets, 27-29 March

How NEN stimulates the growth of the industry through standards and certification.

Corbion and Kraton receive first European certification for bio-based products

Organische Meststoffen

Europese Meststoffen Verordening

CE Markering Meststoffen Europese Markt	
Huidige situatie	Toekomst
Niet – Organische Meststoffen	Organische en Niet – Organische Meststoffen

Doe mee!

Samen de transitie

naar een circulaire
economie versnellen.

Meer weten over NEN, innovatie en normalisatie?

- [Film over normalisatie en certificatie](#)
- www.nen.nl/circulaireeconomie
- circulair@nen.nl

- Ronald.Boon@nen.nl
- Clustermanager Milieu en Maatschappij

Paneldiscussie: Rol van normalisatie in de transitie naar een circulaire economie

- **Eric Ruwiel**, Ministerie van Infrastructuur en Milieu
- **Han van Rijssen**, Vereniging Afvalbedrijven
- **Harold Pauwels**, NEN
- **Bas Slager**, Repurpose

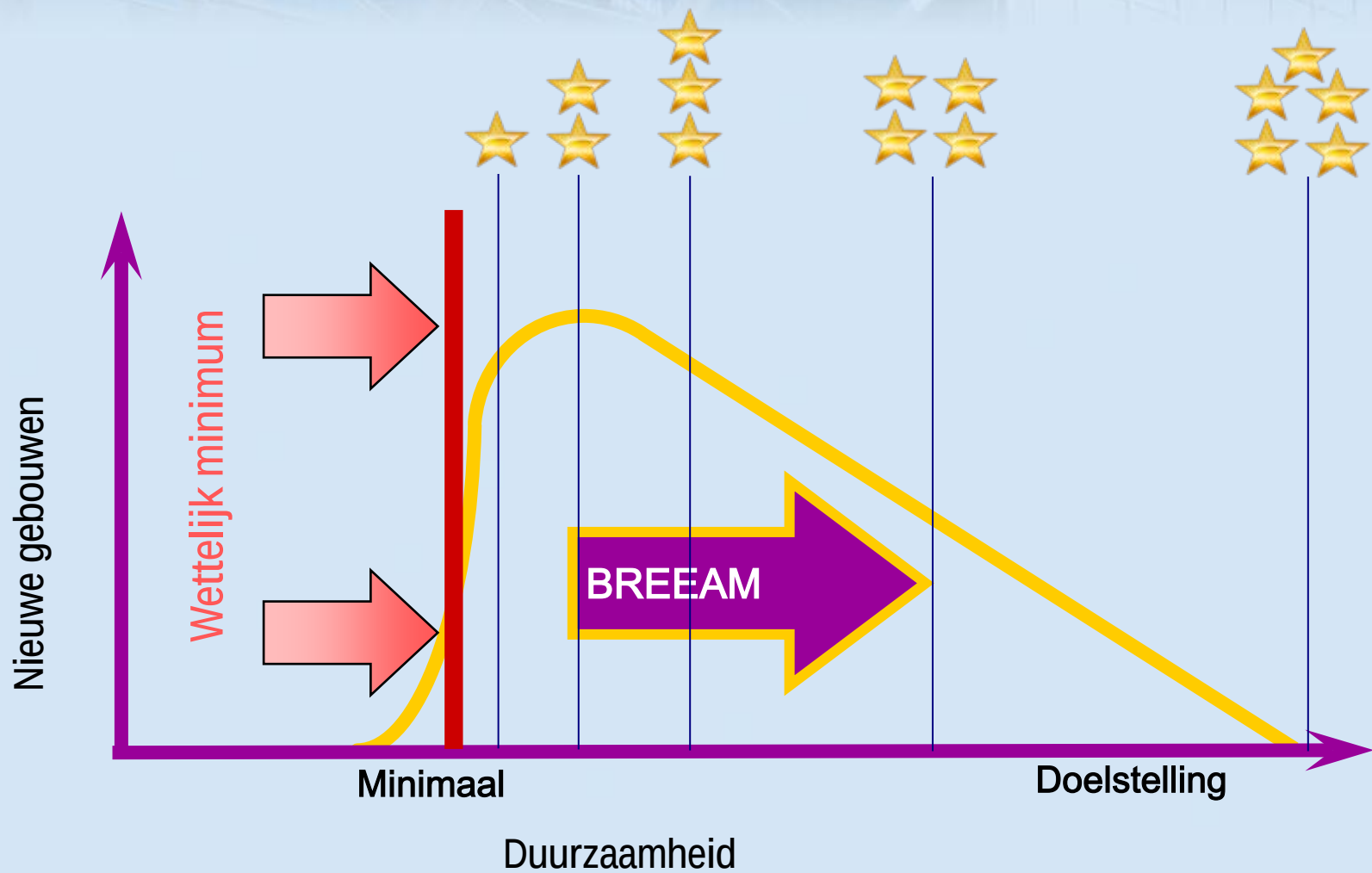
Pitch:
Van hoge ambitie naar realisatie:
Betonakkoord

Stefan van Uffelen
MVO Netwerk Beton

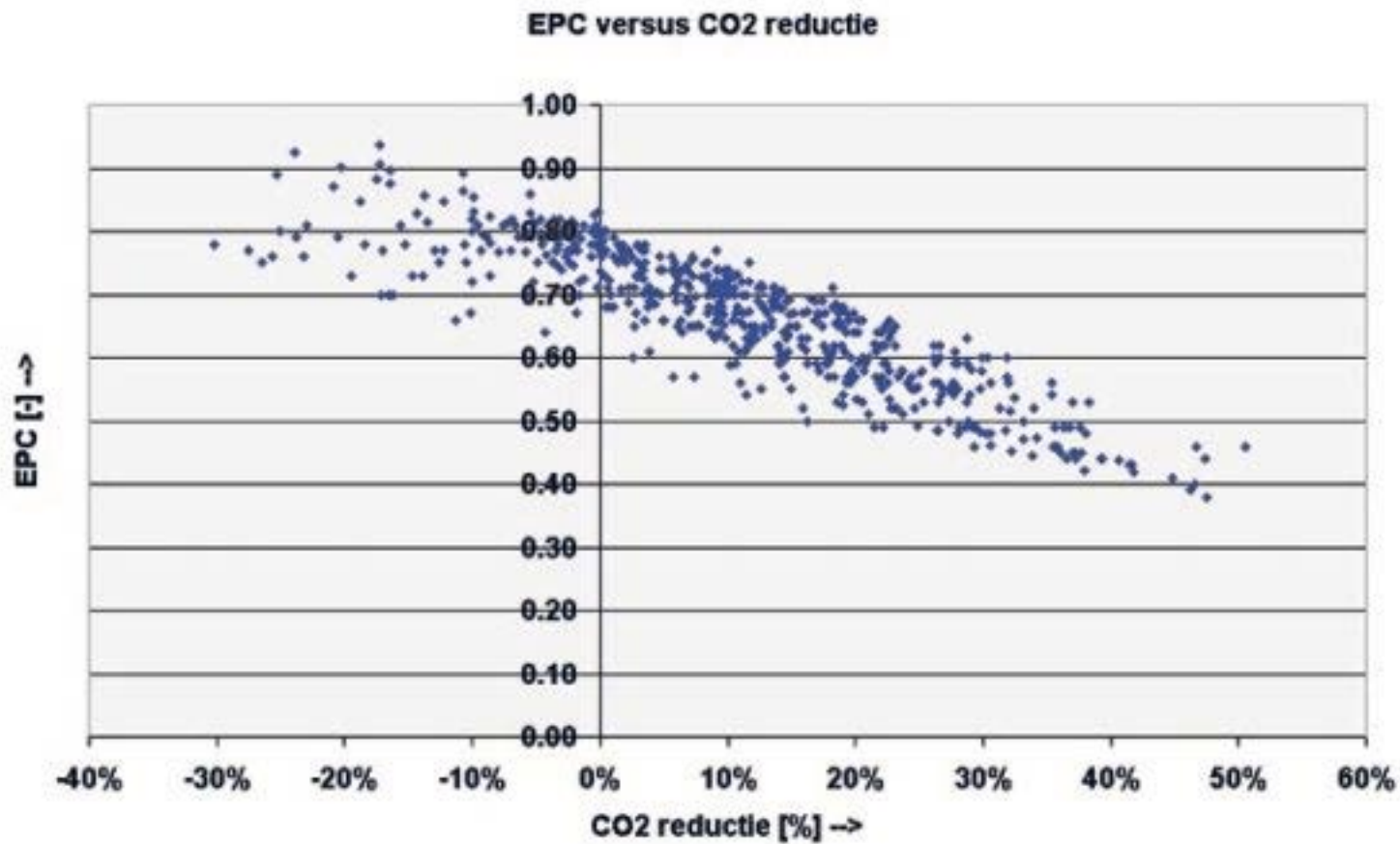
Beton Akkoord

Certificeren als middel

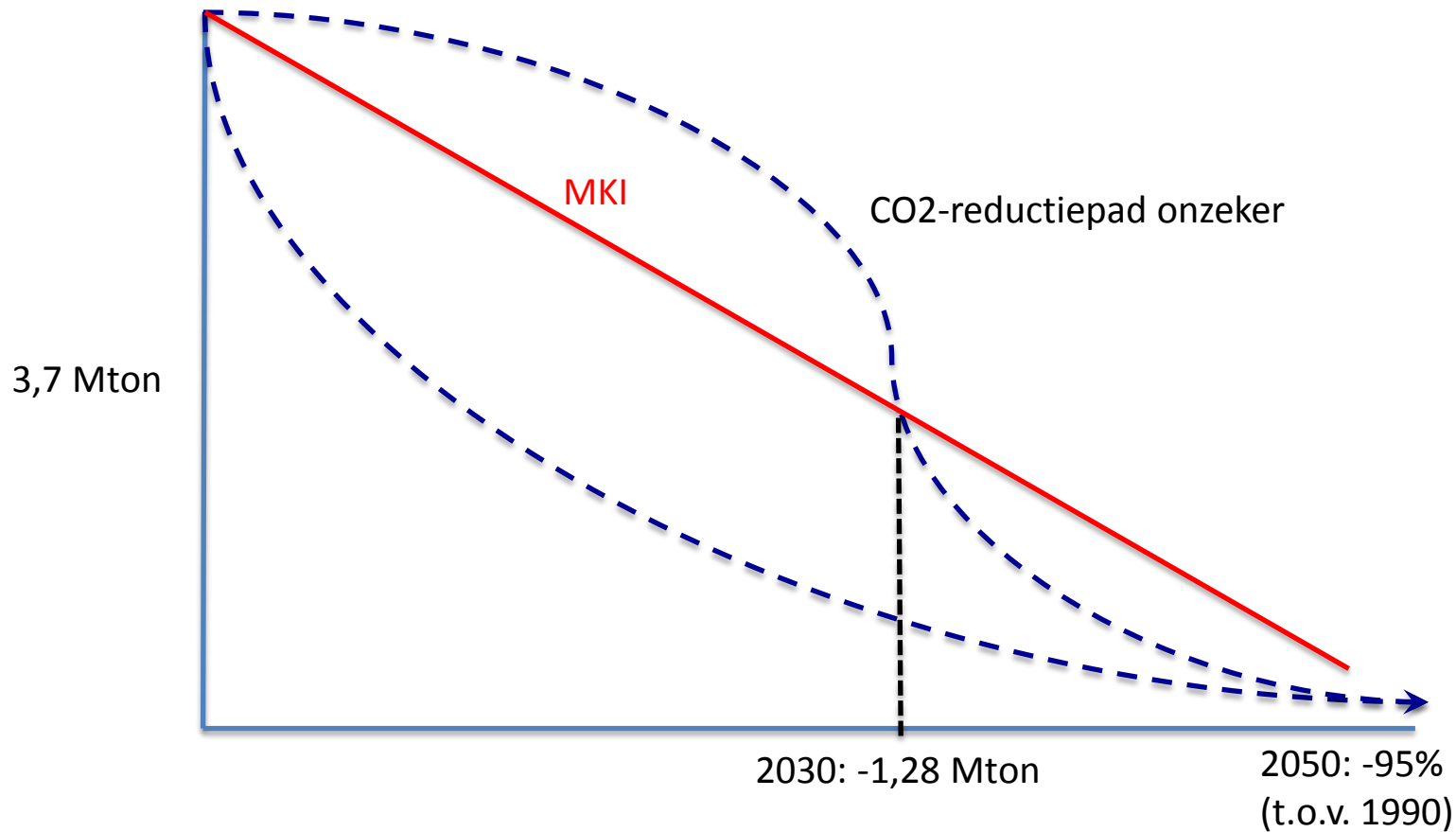

CASH
INVESTIGATION

Beton

- 100 jaar garantie
- Hoe toon je dat aan voor nieuwe producten?
- Normering duurt minimaal 15 jaar
 - Pilots
 - Pre-advies
 - Cur advies
 - Cur Aanbeveling
 - Norm (Nederlands, Europees)
- Aanpassen gaat langzaam vanwege lange termijn belangen (assets)

Doel:

Waarde behoud van objecten, componenten en grondstoffen.

Ambitie:

100% terugname door de betonsector van al het vrijkomende betonafval per 2030.

100% secundaire materiaal uit beton is in 2030 op een kwaliteitsniveau dat het toegepast kan worden in nieuw beton

100% secundaire materiaal uit beton wordt daadwerkelijk toegepast in nieuw beton

Afspraak:

1: De betonketen spreekt af al het vrijkomende materiaal terug te nemen in deze keten.

2: Kwaliteit van vrijkomend beton- en sloopafval in 2030 is zodanig dat het 100% terug kan in beton (alle fracties)

3: Minimumeis van 5 volume% secundair materiaal in alle betonproducten per 2018 / Gemiddeld op jaarbasis levert de betonfabrikant 5 volume% secundair materiaal in 2018.

4: De minimumeis vanaf 2019 stapsgewijs verhogen per productgroep en per type secundair betonmateriaal

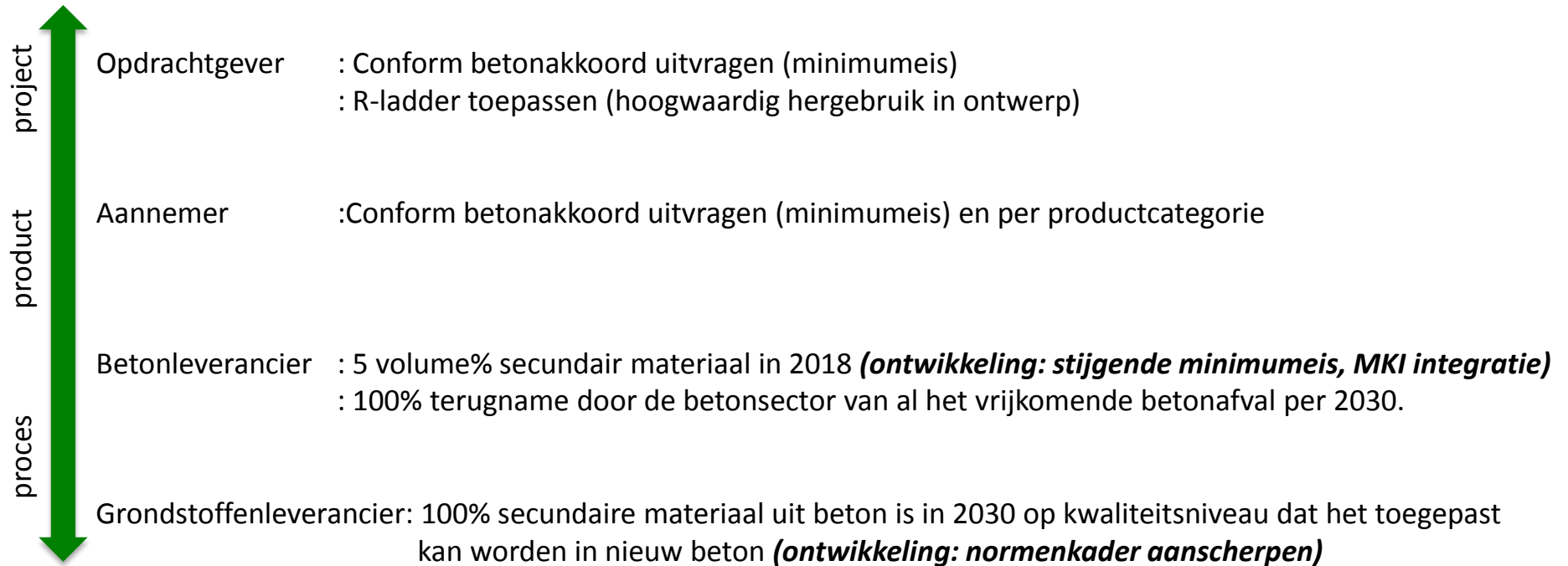
Instrumentarium:

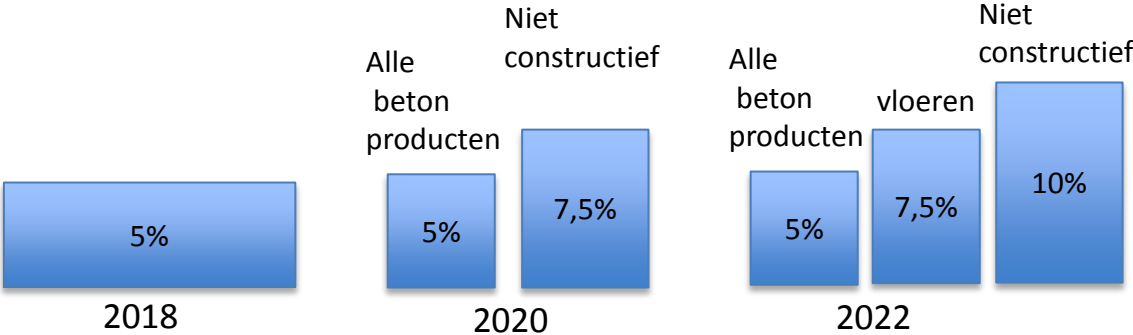
MKI, CSC, BRL11002

Vervolgontwikkeling:

Circulariteit beter in de MKI

Stijgende minimumwaarden vaststellen

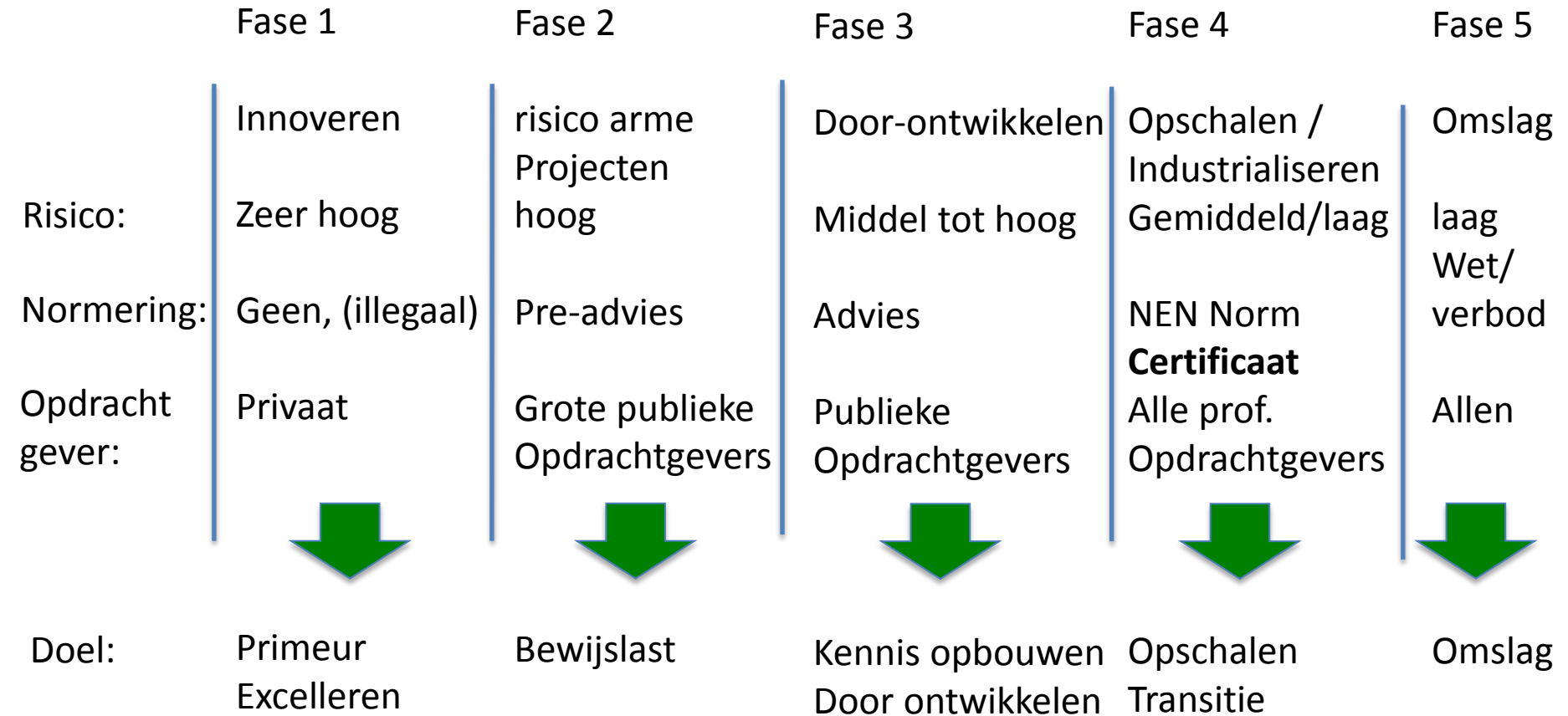

Transitie

Beton

Akkoord

Bijvoorbeeld: alternatieve bindmiddelen / geopolymere / circulair beton

Oproep

Om klimaatdoelen te halen, zullen sectoren/ketens in beweging moeten (willen) komen!

- Organiseer als keten iets als een akkoord
- Faciliteer actief als overheid (procesgeld voor ketentransities)
- Organiseer klimaatfonds en circulair fonds (transities ondersteunen)
- Besteed CO2 reductie aan als overheid (CO2 reductie tegen de laagste prijs)
- Als sector: normering en kennisontwikkeling kost geld (trend dat er steeds moeilijker middelen komen voor gezamenlijke kennis, normering en impactprogramma's)

Paneldiscussie: Vernieuwing in de betonketen als voorbeeld

- **Jeanette Baljeu**, Betonakkoord, SBRCURnet
- **Evert Schut**, Rijkswaterstaat
- **Mark Dijkhuis**, Gerard Schröder vastgoed

En nu verder:

Gezamenlijk formuleren
van acties en oplossingen

Circular Economy Labs

Bedankt voor je aanwezigheid.

Graag tot ziens op onze volgende evenementen!

Twitter: @USI_NL #cirecolab

Netwerkborrel